

Høringsnotat

Forskrift om Regionale kulturfond

17.12.2024

1 Innholdet i høringsnotatet

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) legger i dette høringsnotatet frem utkast til forskrift om Regionale kulturfond.

Forslaget om å etablere regionale kulturfond er forankret i regjeringens politiske plattform, Hurdalsplattformen. På bakgrunn av Hurdalsplattformen, foreslår Kultur- og likestillingsdepartementet i Prop. 1S (2024-2025) å etablere Regionale kulturfond som en ny tilskuddsordning på statsbudsjettet som skal forvaltes av fylkeskommunene. Det må fastsettes en forskrift som nødvendig rammeverk for forvaltningen av ordningen.¹

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til utkastet til forskrift.

Departementet anerkjenner viktigheten av det kommunale selvstyret og legger til grunn at fylkeskommunene har god kjennskap til regionale og lokale behov og utviklingstrekk i kultursektoren. Forslaget innebærer derfor stor frihet for fylkeskommunene til å prioritere midlene i tråd med lokale behov, innenfor rammene av formålet med ordningen.

Bakgrunnen for forslaget om å etablere regionale kulturfond er omtalt under punkt 2, sammen med en gjennomgang av enkelte innspill til arbeidet som departementet allerede har mottatt før høringen. Punkt 3 omhandler struktur og oppbygning av utkastet til forskrift. Enkelte hovedpunkter i forslaget følger under punkt 4, mens økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget er omtalt under punkt 5. Punkt 6 inneholder merknader til den enkelte bestemmelse. Selve utkastet til forskrift er tatt inn til slutt, under punkt 7.

2 Bakgrunn for forslaget

2.1. Bakgrunnen for forslaget om å opprette regionale kulturfond

Forslaget om å etablere regionale kulturfond er forankret i regjeringens politiske plattform, Hurdalsplattformen. Tiltaket knyttes til et overordnet mål om at regjeringens kulturpolitikk skal støtte opp under et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet og legge til rette for samspill mellom den profesjonelle og den frivillige kulturen. Tiltaket knyttes også til en ambisjon om et nytt kulturløft som kan komme hele landet til gode, med en særlig satsning på den lokale og regionale kulturen, og et mål om at folk skal ha tilgang til kunst og kultur, uavhengig av hvem de er og hvor de bor.

I KUDs Prop. 1S (2022-2023) omtales formålet med etablering av regionale kulturfond nærmere:

¹ I henhold til forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c er et regelverk en forskrift dersom det «gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer». Regelverket for tilskuddsordningen Regionale kulturfond inneholder bestemmelser om både rettigheter og plikter for (en ubestemt krets av) søkere/tilskuddsmottakere. Det følger dermed av forvaltningsloven at regelverket skal fastsettes i en forskrift. I tillegg følger det av Kommunal- og distriktsdepartementets Retningslinjer om statlig styring av kommuner og fylkeskommuner punkt 8 at «tildeling av oppgaver [til fylkeskommunene] bør gjøres direkte i lov eller forskrift».

Å styrke lokal og regional kultur handler både om økonomiske ressurser og et forsterket lovverk. Regjeringen har derfor iverksatt utredning av regionale kulturfond som skal stimulere til økt kunst- og kulturaktivitet lokalt. Målet er å styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, i tillegg til å forsterke lokal og regional kulturfrivillighet.

Våren 2023 la regjeringen frem *Rom for deltakelse – Regjeringens kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025* og *Meld. St. 22 (2022-2024) Kunstnarkår* (kunstnarmeldingen). Regionale kulturfond omtales i begge dokumentene, og knyttes til hhv. strategiske satsingsområder for utvikling av kulturfrivilligheten og til nasjonale kunstnerpolitiske mål.

Kulturfrivillighetsstrategien presenterer fire satsingsområder, og regionale kulturfond blir omtalt under satsingsområde fire: «Samspill mellom frivillig og profesjonelt kulturliv». Strategien viser til at den konkrete innretningen av regionale kulturfond, herunder konkretisering av formål, tilskuddstyper, forvaltningsmodell, retningslinjer og formelle mekanismer for dialog mellom forvaltningsnivåene og kultursektoren om fordeling av midlene i fondene, utvikles videre.

Kunstnarmeldingen presenterer tre nasjonale mål for kunstnerpolitikken. Regionale kulturfond er et tiltak under mål tre: «Kan virke over hele landet». Der heter det:

Regjeringa vil innføre regionale kulturfond som skal stimulere til auka kunst- og kulturaktivitet lokalt. Regionale kulturfond skal vere eit supplement til Norsk kulturfond, og målet er mellom anna å styrkje samspelet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv. Det vil kunne byggje opp under ambisjonen om å leggje betre til rette for profesjonell kunstnarleg verksemd i alle regionar. Som tidlegare understreka, må samtidig fylke og kommunar sjølv bidra til oppdrag, jobbar og nyetableringar for profesjonelle kunstnarar innanfor eigne rammer, for at det skal vere mogleg å nå ambisjonen om fleire aktive kunstnarmiljø over heile landet.

I Prop. 1S (2024-2025) foreslår Kultur- og likestillingsdepartementet å etablere regionale kulturfond som en ny desentralisert tilskuddsordning som skal forvaltes av fylkeskommunene. Departementet foreslår også et overordnet formål for ordningen:

Regionale kulturfond skal støtte opp under ansvar og roller som fylkeskommunene har i dag, og bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv og bidra til høynet kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.

Det er bred politisk enighet om at kommunesektoren i hovedsak bør finansieres gjennom frie inntekter. Frie inntekter legger til rette for at kommunen kan foreta prioriteringer og tilby tjenester i tråd med lokale behov. Utover frie inntekter mottar kommunene også

enkelte øremerkede overføringer. Dette er tilskudd som kommunene må benytte til de bestemte formålene som er angitt i statsbudsjettet².

Kartlegginger av kommunesektorens virkemidler og prioriteringer på kulturområdet³ viser at:

- Det er stor forskjell mellom de ulike kommunene og fylkeskommunene i hvilken grad kultur prioriteres.
- Det er variasjoner i hvordan kultur organiseres på lokalt og regionalt nivå.
- Det er variasjoner i hvordan tilskuddsordninger innrettes i de ulike regionene, og dermed hvilke deler av kultursektoren som prioriteres.

En mulig utfordring som følge av variasjonene i kommunesektorens ulike prioriteringer, er at befolkningens tilgang på kunst og kultur og vilkårene for deltakelse og aktivitet er ulik i ulike deler av landet. Kultur- og likestillingsdepartementet foreslår derfor i Prop. 1 s (2024-2025) å etablere regionale kulturfond som en øremerket ordning for å sikre en målrettet satsing på lokal og regional kultur.

2.2. Innspill forut for høringen

KUD igangsatte høsten 2022 arbeidet med *Rom for deltakelse – Regjeringens kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025*. Arbeidet ble sett i sammenheng med utredningen av Regionale kulturfond. Departementet inviterte kulturfrivilligheten, kommuner, fylkeskommuner og andre aktører til å gi innspill til strategiarbeidet og utredningen. Et av spørsmålene departementet stilte var: «Hvordan kan regionale kulturfond innrettes for å supplere – og ikke overlappe – ordninger som allerede finnes?».

Et felles innspill fra interesseorganisasjoner for kommunal sektor og kultursektoren (Norsk Kulturforum, Norsk musikkråd, Creo, Arrangørforum) anbefaler at de regionale kulturfondene særlig bør ha som formål å koble det frivillige og profesjonelle kulturlivet tettere sammen, og gjennom dette styrke de regionale nettverkene på kulturområdet. Disse aktørene viser til at det ofte er vanskelig å skaffe finansiering til satsinger og prosjekter der profesjonelle og frivillige samvirker.

Fylkesordfører-/rådslederkollegiet i KS leverte en felles uttalelse om regionale kulturfond, som peker på overordnede prinsipper de mener det er viktig å ta hensyn til i innretningen av tiltaket. Innspillet vektlegger at regionale kulturfond må innrettes på en måte som gir rom for regionale tilpasninger. Fylkeskommunene er positive til at fondene kan stimulere til aktivitet, men mener at det også må gis rom for innovasjon og utvikling.

Departementet har som ledd i arbeidet med strategien også mottatt en rekke andre innspill til formål og innretning av regionale kulturfond. Flere innspill fra både kultursektoren og

² Om finansiering av kommunesektoren på [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

³ Kilder: *Utredning av oppgave- og ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene på kulturområdet* - [regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) (KUD 2018), *Telemarksforskning-rapport-.pdf* ([noku.no](https://www.noku.no)), Norsk kulturindeks, Kulturtilbud ([ssb.no](https://www.ssb.no))

kommunesektoren peker på at fylkeskommunene bør forvalte ordningen. Norsk musikkråd, Creo, Arrangørforum og Norsk kulturforum tar til orde for at kulturlivets organisasjoner bør gis mulighet til påvirke fordeling av midlene i regionale kulturfond i hvert enkelt fylke gjennom såkalte «tildelingsutvalg». Aktørene mener at disse tildelingsutvalgene skal bestå av oppnevnte fra frivilligheten, kommunene og det profesjonelle, som kan bidra til forankring, legitimitet og en treffsikker forvaltning av midlene. Innspill fra flere av kulturfrivillighetens organisasjoner peker på at fremtidige regionale kulturkretser bør medvirke. Nettverk for regionale teaterråd anbefaler at regionale kulturfond bør forvaltes av Kulturdirektoratet for å styrke deres involvering med de frivillige i kulturlivet.

Innspill fra både profesjonelle og frivillige aktører i kultursektoren, fylkeskommuner og kommuner (Norsk teater- og orkesterforening, Norske festivaler, Norsk Revy, Klassisk, Frilynt, Nynorsk kultursentrum, Vestland fylkeskommune, Skien kommune m.fl.) understreker at etablering av regionale kulturfond ikke må erstatte eller føre til nedbygging av det nasjonale kulturfondet, som forvaltes av Kulturrådet, eller eksisterende statlige og kommunale tilskuddsordninger, men komme i tillegg til disse. Flere aktører (Kulturalliansen, Landsrådet for kultur i Nord-Norge, Norsk kulturvernforbund m.fl.) viser til at det er behov for samordning, forenkling og mulighet for å kunne søke om driftsmidler. Videre har departementet mottatt innspill om at både frivillige, profesjonelle og kommuner bør kunne søke midler fra regionale kulturfond, og at formål må tilpasses etter lokale og regionale behov.

3 Struktur og oppbygning av utkastet til forskrift

Departementet foreslår en forskrift som er delt i fire kapitler. Kapittelinnndelingen har til hensikt å skape en logisk sammenheng i regelverket, men også å fungere som et pedagogisk hjelpemiddel for søkere av ordningen og fylkeskommunene.

Kapittel 1 i utkastet inneholder innledende bestemmelser om formål med ordningen, forvaltning og bevilgning.

Kapittel 2 i utkastet har overskriften «Bestemmelser om tilskuddsmottakere, tildeling, kontroll og klage». Kapittelet inneholder bestemmelser som regulerer forholdet mellom fylkeskommunen som forvalter, og søkere og tilskuddsmottakere. Kapittelet inneholder bestemmelser om tildelingskriterier og hvem som kan motta tilskudd. I tillegg inneholder kapittelet hjemler for fylkeskommunen til å drive kontroll med bruken av tilskuddet, regler om klageadgang, rapporteringsplikt og regler for bruken av tilskuddet.

Kapittel 3 i utkastet inneholder bestemmelser om fylkeskommunens forvaltning. Kapittelet regulerer forholdet mellom fylkeskommunen, Kultur- og

likestillingsdepartementet og Stortinget, der ikke annet følger av bakgrunnsretten⁴. Kapittelet pålegger fylkeskommunen enkelte plikter.

Kapittel 4 i utkastet, «Sluttbestemmelser», inneholder kun en bestemmelse om ikrafttredelse av forskriften.

4 Hovedpunkter i forslaget

4.1 Innledning

Forslaget tar sikte på å hensynta innspill departementet har mottatt fra ulike deler av kultursektoren, frivillig sektor og kommunesektoren i forkant av høringen, særlig med hensyn til formålet med ordningen. Videre søker forslaget å balansere ulike og dels motstridende hensyn. Det skal både ivareta det kommunale selvstyret og statens behov for å sikre at Stortingets bevilgning bidrar til å oppfylle formålet med ordningen. Videre søker forslaget å balansere hensynet til medvirkning i forvaltningen av ordningen med å gi fylkeskommunene rom til å gjøre selvstendige vurderinger av ressursbruk og organisering. Departementet legger til grunn at det er gode grunner til å gi fylkeskommunene stor frihet i forvaltningen av ordningen, og dette gjenspeiles i forslaget.

For øvrig bemerker departementet at forslaget innebærer å etablere et nytt virkemiddel på kulturområdet, og at det ikke er mulig å overskue alle mulige konsekvenser av forslaget på nåværende tidspunkt. Departementet legger til grunn at det kan bli nødvendig å justere forskriften på bakgrunn av fylkeskommunenes og søkeres erfaringer med den, etter at den har virket i en periode.

I det følgende omtales hovedpunkter i forslaget. Merknader til den enkelte bestemmelse følger under punkt 6.

4.2 Formålet med ordningen

Utkastet til forskrift § 1, «Formål», lyder:

«Tilskuddsordningen Regionale kulturfond skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, forsterke lokal og regional kulturfrivillighet og bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.»

Første punktum (setning) er ment å ivareta to forhold. For det første at ordningen er forankret i overordnede nasjonale politiske mål jf. Hurdalsplattformen, nærmere bestemt

⁴ «Bakgrunnsretten» er et samlebegrep som brukes om gjeldende regelverk som kommer i tillegg til det som følger direkte av utkastet til forskrift. En rekke regler vil gjelde uavhengig av og i tillegg til forskriften: I dette tilfellet er kommuneloven og forvaltningsloven sentrale, men en rekke andre lover og forskrifter vil kunne komme til anvendelse, i tillegg ulovfestet rett (retts- og forvaltningspraksis, sedvaner mv.). Det sentrale er at dette er regler som uansett vil gjelde, og at det derfor i utgangspunktet ikke er nødvendig å regulere dem særskilt i forskriften.

at ordningen skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv. Regjeringen har som mål at folk skal kunne leve gode liv i hele Norge, og vil legge til rette for levende lokalsamfunn i hele landet gjennom desentraliserte løsninger. Tilgang til og deltakelse i kulturtilbud er viktige faktorer for å skape gode lokalsamfunn. Regionale kulturfond er et eksempel på en målrettet desentralisert løsning, hvor regjeringen foreslår at fylkeskommunene får i oppgave å fordele tilskuddsmidler på kulturområdet. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det tas inn i formålsbestemmelsen at ordningen skal bidra til gode lokalsamfunn i hele landet.

For det andre viser bestemmelsen til at ordningen skal bidra til et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv (i hele landet). Formuleringen følger opp regjeringens kultur- og likestillingspolitikk, og søker å ivareta det ansvaret alle forvaltningsnivåene har for å sikre åpenhet, mangfold og inkludering i kulturlivet.

Utkastet § 1 andre punktum slår fast hvilke kulturpolitiske mål ordningen er ment å bidra til å nå. For det første skal tilskudd fra ordningen bidra til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet. For det andre er forslaget ment å ivareta innspill departementet har mottatt om at eksisterende tilskuddsordninger i liten grad prioriterer samspill mellom frivillige og profesjonelle kulturutøvere. Forslaget skal også ivareta innspill om at regionale kulturfond bør ivareta kulturfrivilligheten spesielt, ved å forsterke lokal og regional kulturfrivillighet. Endelig skal ordningen bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt. Departementet vil gjennom å benytte et åpent kvalitetsbegrep som kriterium innenfor rammen av kunst og kultur, gi forvalterne av ordningen en mulighet til å legge sin kvalitetsforståelse til grunn i sine vurderinger av måloppnåelse. Et eksempel på økt kvalitet kan være at forvalterne gir tilskudd til at kulturfrivilligheten kan knytte til seg profesjonelle krefter, som instruktører, musikere, dirigenter, regissører eller solister, som høyner den kunstneriske kvaliteten på tilbudet/aktiviteten/prosjektet. Andre eksempler på økt kvalitet, kan være å legge til rette for profesjonelle aktørers kunstneriske virksomhet, eller forbedring av infrastrukturen på kulturområdet.

Det er departementets klare intensjon at de statlige midlene i ordningen skal komme i tillegg til fylkeskommunenes eksisterende bevilgninger til kulturtiltak. Formålet med Stortingets bevilgning vil ikke oppnås dersom midlene erstatter eksisterende statlige eller fylkeskommunale bevilgninger. Det samme gjelder dersom midlene brukes til å oppfylle finansieringsforpliktelser regionene allerede er bundet av gjennom Stortingets vedtak, eller i henhold til avtaler mellom forvaltningsnivåene eller med kulturinstitusjoner. Intensjonen er at den statlige bevilgningen til regionale kulturfond skal bidra til mer aktivitet i det lokale og regionale kulturlivet, jf. utkastet § 1. For at målene i formålsbestemmelsen skal nås, bør midlene komme i tillegg til fylkeskommunenes nåværende bevilgninger til kulturformål. Dersom ordningen brukes som argument for å kutte i eksisterende bevilgninger til de kulturformålene som ordningen er ment å ivareta, vil det indikere at ordningen ikke er egnet til å oppfylle formålet i henhold til regjeringens kulturpolitikk. Utkastet til forskrift legger imidlertid ingen føringer på regionale budsjettprosesser (utover det som i henhold til forskriften gjelder for tildelinger fra selve

ordningen), i tråd med det kommunale selvstyret. Departementet tar sikte på å evaluere ordningens måloppnåelse i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 6.5⁵.

Utkastet til formålsbestemmelse er overordnet, og er ment å favne vidt. Dette er både for å sikre fylkeskommunene stor frihet i prioriteringen av midlene, og samtidig ta høyde for kultursektorens store variasjoner og ulike behov i ulike deler av landet. *Departementet ber om innspill til ordlyden i formålsparagrafen.*

4.3 Forvaltning, forankring og medvirkning

Utkastet til forskrift § 2 første ledd, lyder:

«Ordningen forvaltes av den enkelte fylkeskommune, på bakgrunn av Stortingets bevilgning. Flere fylkeskommuner kan samarbeide om forvaltningen.»

Forslaget innebærer at fylkeskommunen selv står fritt til å organisere forvaltningen av Stortingets bevilgning til ordningen. Utgangspunktet etter kommuneloven § 5-3 er at fylkestinget er det øverste organet i kommunen og treffer vedtak på vegne av kommunen. Videre vil kommunelovens regler om delegering mv. gjelde fullt ut. Det vil si at fylkestinget kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren (som igjen kan delegerer videre nedover i administrasjonen), innenfor rammene av kommuneloven eller annen lov. Etter det kommunale selvstyret skal fylkeskommunene selv kunne velge den organiseringen av sin egen forvaltningsvirksomhet som passer best. Departementet legger til grunn at det ikke er grunn til å fravike dette utgangspunktet for forvaltningen av Regionale kulturfond.

Forslaget innebærer ingen krav til at det skal opprettes fordelingsutvalg eller andre armlengdeorganer, slik departementet har fått enkelte innspill om. Bestemte krav om å opprette egne organer vil legge bånd på ressursprioriteringer i fylkeskommunen, som i mange tilfeller kan medføre et brudd med det kommunale selvstyret. Departementet bemerker at forslaget innebærer at fylkeskommunen likevel *kan* opprette fordelingsutvalg dersom den finner det formålstjenlig og det er i tråd med gjeldende delegeringsregler. Det er imidlertid ikke departementets intensjon at det skal oppnevnes slike organer, fordi det er ønskelig at forvaltning av ordningen skal være så lite ressurskrevende som mulig innenfor rammene av formålet.

Regjeringen har nylig fremmet forslag om endringer i kulturloven.⁶ Forslaget innebærer en lovfesting av det (allerede gjeldende) prinsippet om armlengdes avstand. Prinsippet innebærer, forenklet forklart, at avgjørelser som i hovedsak er basert på kunst- og kulturfaglig skjønn skal tas av personer med relevant fagkompetanse, uten innblanding eller overstyring fra politiske styresmakter. Prinsippet innebærer imidlertid ingen plikt for styresmaktene til å beslutte at tildelinger skal basere seg på slikt kunst- og kulturfaglig skjønn. Det innebærer heller ingen plikt til å opprette egne armlengdesorganer for kulturforvaltningen. Prinsippet er heller ikke i veien for at politiske styresmakter kan

⁵ [Reglement for økonomistyring i staten.pdf \(regjeringen.no\)](#)

⁶ [Prop. 6 L \(2024–2025\) - regjeringen.no](#)

fastsette overordnede rammer og mål for kulturpolitikken, samt økonomiske og juridiske rammer for tildelinger. At fylkeskommunen kan fastsette slike overordnede forutsetninger, gjelder også i tilfeller der det er besluttet at den endelige vurderingen om å tildele midler skal baseres på kunst- og kulturfaglig skjønn. Dersom det først er besluttet at tildelingen skal basere seg på kunst- og kulturfaglig skjønn, vil imidlertid prinsippet gjøre at fagpersoner, og ikke politiske styresmakter, skal fatte selve avgjørelsen om tildeling. Grensene mellom politisk styring og autonomi er mer omfattende drøftet i fremlegget av kulturloven, se Prop. 6 L, punkt 7.5.2 på s. 25.

Det er departementets intensjon at beslutninger om tildelinger under Regionale kulturfond skal kunne tas på politisk nivå, dersom fylkeskommunene ønsker det, og dersom tildelingene ikke baserer seg på kunst- og kultufaglig skjønn. Det som er gjennomgått ovenfor om kommunelovens regler om delegasjon og organisering, samt prinsippet om armlengdes avstand, utgjør rammene for dette utgangspunktet.

Selv om det ikke foreslås eksplisitte regler om saksbehandling eller medvirkning, er departementet opptatt av at kultursektoren involveres i prosessen rundt forvaltningen av ordningen. I en rekke prosesser er medvirkning og involvering pålagt etter andre rettsgrunnlag enn forskriften, av hensyn til demokratiske prosesser og behovet for gode beslutningsgrunnlag.

Utkastet § 10 slår fast at «fylkeskommunen skal lyse ut midler som tildeles etter denne forskriften i en eller flere særskilte utlysninger». Formålet med bestemmelsen er å sørge for at midlene enten blir søkbare eller tildelt basert på visse kriterier. Det stilles ikke formkrav til utlysningen, slik at det skal bli enklest mulig for fylkeskommunene å oppfylle kravet. Kravet til særskilt utlysning har til hovedhensikt å sørge for at ordningen blir gjort kjent for kultursektoren og andre relevante aktører.

Kravet til særskilt utlysning har den effekt at det ikke er anledning til å disponere Stortingets bevilgning til ordningen gjennom fylkeskommunenes eksisterende virkemiddelapparat. En særskilt utlysning vil gjøre det enklere å følge midlene fra ordningen, som igjen vil gjøre det enklere å evaluere hvorvidt ordningen når sitt formål. Kravet er også ment å underbygge intensjonen om at Regionale kulturfond skal være et nytt virkemiddel, som kommer i tillegg til fylkeskommunenes eksisterende bevilgninger til kulturformål. Samtidig legger ikke kravet til utlysning føringer for de fylkeskommunale budsjettprosessene. Sammenholdt med fordelene for synlighet, mener departementet at fordelene med kravet til særskilt utlysning er større enn de prosessmessige ulempene kravet medfører.

I flere prosesser hvor fylkeskommunene utvikler sitt virkemiddelapparat på kulturområdet, har kommunene et ansvar for å involvere kultursektoren. For eksempel har fylkeskommunene, i henhold til plan- og bygningsloven, et ansvar for å sikre medvirkning i regionale planprosesser. Når det gjelder det fylkeskommunale planprosessene, viser departementet til Prop. 6 L om endringer i kulturloven⁷:

⁷ [Prop. 6 L \(2024–2025\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

«Det blir endeleg føreslått ei føresegn om fylkeskommunal og kommunal planlegging på kulturfeltet. Føresegna vil påleggje fylkeskommunar og kommunar å utarbeide ei skriftleg oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet. Oversikta skal liggje som grunnlag for planarbeidet. Vidare vil føresegna påleggje fylkeskommunar og kommunar å fastsetje overordna mål og strategiar for kulturfeltet. Måla og strategiane skal vere eigna til å møte dei utfordringane som er identifiserte. Kravet vil kunne oppfyllest gjennom samfunnsdelen i kommuneplanen. Føremålet er å sikre at fylkeskommunar og kommunar tar det ansvaret dei har for å «fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd» (jf. § 1).»

Dersom Stortinget vedtar denne foreslåtte endringen i kulturloven, antar departementet at det er naturlig at forvaltningen av regionale kulturfond inngår i fylkeskommunenes overordnede strategier, som skal møte de utfordringene som er identifisert i kultursektoren.

Totalt sett søker forvaltningsbestemmelsene i forskriften å sørge for at ordningen blir synlig og tilgjengelig for kultursektoren, uten å pålegge fylkeskommunen unødvendig byrdefulle saksbehandlingsregler. Departementet legger til grunn at fylkeskommunene sørger for involvering og medvirkning der det er hensiktsmessig. *Departementet ber om innspill til de bestemmelsene som her er gjennomgått, særlig med sikte på å ivareta søkerne best mulig innenfor rammene av det kommunale selvstyret.*

Departementet er opptatt av at samiske og nasjonale minoriteters interesser hensyntas i forvaltningen av ordningen. Statens plikter overfor den samiske befolkningen og for nasjonale minoriteter følger av både nasjonalt lovverk og internasjonale konvensjoner. Samisk og nasjonale minoriteters kunst og kultur er derfor et ansvar for den nasjonale kulturpolitikken, det vil si det offentlige på alle forvaltningsnivåer, jf. Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft, side 73-74 og Meld. St 22 (2022 og 2023) Kunstnarkår, side 31-33.

Departementet har vurdert om det er behov for en særskilt bestemmelse som regulerer involvering eller medvirkning fra representanter for samiske interesser. Etter sameloven § 4-4 har fylkeskommunene en plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i «saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte». Rekkevidden av konsultasjonsplikten er videre klarlagt i Kommunal- og distriktsdepartementets veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser.⁸ Av hensyn til det kommunale selvstyret og departementets ønske om å gi fylkeskommunene stor frihet i forvaltningen, er det ikke foreslått noen særskilt bestemmelse om involvering av representanter for samiske interesser i utkastet til forskrift. Departementet legger til grunn at bestemmelsene i sameloven kapittel 4 gir tilstrekkelig regulering av konsultasjoner med representanter for samiske interesser.

⁸ [veileder-for-kommuner-og-fylkeskommuner-om-konsultasjoner-med-samiske-interesser.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/no/veileder-for-kommuner-og-fylkeskommuner-om-konsultasjoner-med-samiske-interesser.pdf)

Departementet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om det er behov for en særskilt regulering av involvering av representanter for samiske interesser.

Etter utkastet § 2 skal ordningen forvaltes av fylkeskommunene. Ordningen gjelder ikke for Svalbard og Jan Mayen, og departementet har ikke funnet det nødvendig med noen egen bestemmelse om forskriftens virkeområde.

4.4 Hvem som kan søke og tildelingskriterier

Departementet vurderer at det er hensiktsmessig at fylkeskommunen i stor grad fastslår kriterier for ordningen. Departementet foreslår likevel noen overordnede rammer for tildelingene. Rammene har til hensikt å sikre at midlene tildeles i tråd med ordningens formål. Utkastet § 3, lyder:

«Aktører som er registrert i enhetsregisteret og som har sin hovedvirksomhet i Norge, kan motta tilskudd.

Fylkeskommunen kan fastsette ytterligere vilkår om hvem som kan motta tilskudd.»

Første ledd slår fast to vilkår: Tilskuddsmottaker må være registrert i enhetsregisteret, og ha sin «hovedvirksomhet» i Norge. Andre ledd gir fylkeskommunen hjemmel til å fastsette ytterligere vilkår om hvem som kan motta støtte. Det er ikke noe krav om at vilkårene er like for alle tilskuddene, jf. at midlene kan fordeles gjennom en eller flere særskilte utlysninger, jf. utkastet § 10.

Utkastet § 4 lyder:

«Tildelinger etter denne forskriften skal gis innenfor rammene av formålet med ordningen, jf. § 1.

Det kan gis tilskudd til tiltak og aktiviteter i hele Norge.

Det kan ikke gis tilskudd til

- a. aktiviteter eller tiltak som hovedsakelig innebærer idrett eller friluftsliv,*
- b. kausjon eller annen økonomisk garanti,*
- c. investeringer i tilskuddsmottakers egenkapital,*
- d. renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter.*

Fylkeskommunen kan fastsette øvrige tildelingskriterier.»

Som ordlyden tilsier, kan fylkeskommunen gi tilskudd til alle tiltak og aktiviteter som faller inn under formålet med ordningen, jf. § 1. Dette sikrer fylkeskommunen en svært vid skjønnsmargin, jf. drøftingen av formålsbestemmelsens rekkevidde under dette notatet punkt 4.2. Fylkeskommunen kan også fastsette ytterligere tildelingskriterier dersom de finner det formålstjenlig, jf. fjerde ledd. Med unntak av de få begrensninger som følger av § 4 tredje ledd (se under), fastsetter forskriften ingen krav til hva tilskuddet kan brukes til, innenfor rammene av formålet. Departementet legger derfor til grunn at det i de fleste tilfeller vil bli nødvendig for fylkeskommunen å fastsette ytterligere kriterier.

Departementet har mottatt innspill om at det er særlig behov for tilskudd til tiltak som muliggjør samarbeid mellom frivillige og profesjonelle kulturutøvere. Dette perspektivet er derfor særskilt synliggjort i formålsbestemmelsen. Departementet har vurdert om det er hensiktsmessig med en bestemmelse som spisser tildelingene mot slike tiltak, men er kommet til at det ikke er hensiktsmessig. For det første fordi sammensetningen av kultursektoren og behovene i de ulike regionene er ulike, og det derfor er hensiktsmessig at de felles tildelingskriteriene er åpne. For det andre vil tildelingskriterier som først slår fast at det kan gis tilskudd til mange ulike formål, og deretter slår fast at tiltak som gjelder samarbeid mellom frivillige og profesjonelle bør prioriteres, bli krevende å tolke og forvalte. Departementet foreslår derfor ingen slik bestemmelse. Det er likevel departementets intensjon at slike tiltak prioriteres der det er hensiktsmessig.

Forslaget om å avgrense mot idrett og friluftsliv har sammenheng med forskriftens formål. Midlene er ment å tilfalle det som tradisjonelt har vært forstått som den frivillige og profesjonelle kultursektoren. Dersom fylkeskommunene kan gi tilskudd til idretts- og friluftstiltak, blir det mindre igjen til de tiltakene som ligger i kjernen av formålet med ordningen. Departementet bemerker for ordens skyld at regelen ikke innebærer noen avgrensning mot tiltak som gjelder kulturvern. For slike tiltak, som for andre, må det vurderes om tiltaket ligger innenfor rammene av formålet med ordningen.

Departementet har vurdert om ordningen også skal avgrenses mot investeringer og kostnader knyttet til bygg og lokaler for kulturutøvelse. Det er gitt innspill til kulturfrivillighetsstrategien om at det er et stort behov for flere egnede lokaler. Forslaget innebærer derfor ingen direkte avgrensning mot å gi tilskudd til bygg. Slike tilskudd må imidlertid, som øvrige tildelinger fra ordningen, bidra til å oppnå formålet med ordningen, jf. utkastet § 4 første ledd. Det kan på den annen side argumenteres for at det allerede finnes en rekke statlige og kommunale ordninger som gir tilskudd til kulturbygg og lokaler, og at søknader som gjelder disse formålene bør henvises til de aktuelle ordningene, og derfor ekskluderes fra denne ordningen. Departementet har imidlertid falt ned på at fylkeskommunene bør gis anledning til å gjøre en vurdering av hvilke lokale og regionale behov som bør møtes gjennom utlysning av Regionale kulturfond, og at det kan være legitimt å prioritere tilskudd til lokaler og bygg for å oppnå formålet med ordningen, jf. § 1.

Departementet har også vurdert om det bør være mulighet til å gi flerårige tilskudd under ordningen, med forbehold om Stortingets budsjettvedtak. Dette kan være ønskelig for å skape forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne. Det vil samtidig føre til en mindre ryddig forvaltning av ordningen, fordi det må tas forbehold om Stortingets budsjettvedtak, slik at fylkeskommunen ikke kan garantere for tilskuddene. I tillegg kan en slik løsning by på utfordringer knyttet til skiftende politiske landskap både på Stortinget og i fylkeskommunen. Endelig har flerårige tilskudd, sett i sammenheng med den vide skjønnsmarginen i tildelingskriteriene, potensiale for å tappe ordningen for midler slik at den kommer færre til gode enn det som er mulig. Departementet foreslår, etter en helhetsvurdering, at det ikke kan gis flerårige tilskudd fra ordningen.

Departementet ber om tilbakemelding på om de foreslåtte avgrensningsreglene er hensiktsmessige, og om det eventuelt finnes andre hensiktsmessige eller nødvendige avgrensninger.

For øvrig viser departementet til merknad til § 4 under i punkt 6 i høringsnotatet.

4.5 Klage

Utkastet § 8 lyder:

«Enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen etter denne forskriften kan påklages i henhold til forvaltningsloven § 28 andre ledd.»

Bestemmelsen regulerer tilskuddsmottakernes klageadgang, og slår fast at forvaltningslovens alminnelige regler om klage gjelder. Departementet har vurdert om det bør være særskilte klageregler for ordningen. Det er imidlertid vanskelig å se for seg andre uniforme løsninger enn at departementet vil være klageinstans i et slikt tilfelle. En slik løsning vil være uheldig. Det kommunale selvstyret tilsier at departementet bør anlegge en svært høy terskel for å overprøve fylkeskommunens skjønnsmessige vurderinger. Etter forvaltningsloven ville departementet imidlertid hatt en slik mulighet, med mindre Kongen (i statsråd) fastsetter at klagereglene skal begrenses, jf. forvaltningsloven § 28 fjerde ledd andre punktum. Etter departementets vurdering er det ikke behov for en slik beslutning, fordi forvaltningsloven § 28 andre ledd regulerer klageadgang i saker som gjelder enkeltvedtak fattet av fylkeskommuner på en måte som gjør at departementet sjeldent vil være klageorgan i praksis.

Departementet vil kun være klageorgan der vedtak er fattet av fylkestinget eller det øverste organet i et eget rettssubjekt som har fått overført myndighet fra fylkeskommunen. Om forvaltningen i fylkeskommunen løses på andre måter, vil klageinstans være fylkestinget eller organer de har oppnevnt, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd første punktum. Disse klagereglene, som altså følger av forvaltningsloven § 28 andre ledd, er etter departementets syn tilfredsstillende for Regionale kulturfond. Det følger for øvrig av kommuneloven § 2-2 at det må være nødvendig og særskilt begrunnet dersom hovedregelen i forvaltningsloven § 28 andre ledd skal fravikes ved at det fastsettes at et statlig organ skal være klageinstans for fylkeskommunale vedtak. Departementet kan ikke på nåværende tidspunkt se noen tilfeller hvor det vil være nødvendig å fravike hovedregelen.

I de tilfeller departementet er klageorgan etter hovedregelen i forvaltningsloven § 28 andre ledd, vil departementet anlegge en svært høy terskel for å overprøve fylkestingets skjønnsutøvelse, og langt på vei nøye seg med å vurdere om det foreligger saksbehandlingsfeil, feil faktum eller feil ved rettsanvendelsen. Denne terskelen kommer til uttrykk i forvaltningsloven § 34 andre ledd, som slår fast at «der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn».

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget innebærer enkelte administrative konsekvenser for fylkeskommunene. For det første innebærer selve fordelingen av midlene under ordningen, og forvaltningen av den, noen økonomiske og administrative konsekvenser. For det andre innebærer forslaget enkelte administrative forpliktelser for fylkeskommunene, særlig i forbindelse med rapportering (se utkastet §§ 12 og 13). For å ta høyde for dette, foreslår departementet at fylkeskommunen kan bruke inntil fem prosent av bevilgningen til å dekke egne administrasjonskostnader. Departementet legger til grunn at de bestemmelsene som forplikter fylkeskommunene er så overordnede og generelle, at det kan utvikles en praksis for forvaltningen som holder administrasjonskostnadene innenfor fem prosent.

Departementet ber likevel om høringsinstansenes, særlig fylkeskommunenes, tilbakemelding på om utkastets krav kan ivaretas innenfor rammene av fem prosent av bevilgningen.

Forslaget innebærer for øvrig ikke økonomiske konsekvenser utover Stortingets bevilgning til ordningen. Stortinget vil fastsette bevilgningen til den enkelte fylkeskommune i forbindelse med den årlige behandlingen av statsbudsjettet.

6 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1

Formålsbestemmelsen slår fast at tilskuddsordningen skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, forsterke lokal og regional kulturfrivillighet og bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt. Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.2.

Til § 2

Bestemmelsen første ledd, første punktum slår fast at ordningen forvaltes av fylkeskommunene, på bakgrunn av Stortingets bevilgning. Det er altså fylkeskommunen som forestår selve forvaltningen av midlene overfor tilskuddsmottakerne, innenfor rammene av forskriften og Stortingets forutsetninger.

Første ledd andre punktum slår fast at flere fylkeskommuner kan samarbeide om forvaltningen. Bestemmelsen har til hensikt å gi fleksibilitet, blant annet med hensyn til eksisterende virkemidler fylkeskommunene forvalter sammen. Departementet viser for eksempel til de tre nordligste fylkeskommunenes samarbeid på kulturområdet gjennom Nordnorsk kulturavtale. Bestemmelsen innebærer ingen plikt til å inngå samarbeid.

Andre ledd slår fast at fylkeskommunen kan øke ordningens ramme utover Stortingets bevilgning ved bevilge egne midler til ordningen. Bestemmelsen er tatt inn av hovedsakelig pedagogiske hensyn. Formuleringen «på bakgrunn av Stortingets bevilgning» i første ledd, sammenholdt med kravet i § 10 til særskilt utlysning, er egnet til

å skape forvirring rundt mulighet til å tilføre egne midler til ordningen. Bestemmelsen er derfor tatt inn for å klargjøre at fylkeskommunene har en slik mulighet.

Til § 3

Bestemmelsen regulerer hvem som kan motta tilskudd.

Første ledd slår fast to vilkår for å motta tilskudd. Søker må være registrert i Enhetsregisteret, og ha sin hovedvirksomhet i Norge. Begrepet «hovedvirksomhet» gir anvisning på en skjønnsmessig vurdering der formålet er å sikre at ordningens regionale profil ivaretas ved at det ikke gis tilskudd til aktiviteter som i hovedsak foregår utenfor Norge.

Andre ledd slår fast at fylkeskommunen kan fastsette ytterligere vilkår om hvem som kan motta tilskudd. Dette kan gjøres i egne ordninger eller vedtak, eller ved at bevilgninger tilføres fylkeskommunens eksisterende virkemiddelapparat, jf. utkastet § 9 andre ledd.

Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.4.

Til § 4

Bestemmelsen oppstiller tildelingskriterier som vil gjelde for alle fylkeskommunenes forvaltning av ordningen.

Hovedregelen om tildeling følger av første ledd. Her slås det fast at tildelinger etter forskriften skal gis innenfor rammene av formålet med ordningen. Dette innebærer en negativ avgrensning, med svært vid skjønnsmargin for fylkeskommunene til å innrette ordningen slik de mener er mest formålstjenlig. Det vil være opp til den enkelte fylkeskommune å tolke forskriften § 1 for å avgjøre hvor rammene for ordningens formål skal fastsettes. Departementet legger til grunn at dette trolig vil by på få utfordringer, fordi formålsparagrafen er så skjønnsmessig og ment å favne vidt, jf. omtale under punkt 4.2 i høringsnotatet. Å knytte hovedregelen om tildeling til formålet med ordningen, vil trolig føre til en noe ulik praksis blant fylkeskommunene. Departementet legger til grunn at en sentral begrunnelse for å etablere regionale kulturfond som en desentralisert ordning er at fylkeskommunene skal kunne gjøre en målrettet satsing på lokal og regional kultur, og at dette nødvendigvis vil innebære ulike prioritering i lys av det kommunale selvstyret.

Andre ledd slår fast at det kan gis tilskudd til tiltak og aktiviteter i hele Norge. Regelen er ment å sikre en fleksibel forvaltning av ordningen, slik at fylkesgrensene ikke legger føringer på hvilke tiltak en bestemt fylkeskommune kan gi tilskudd til. Departementet antar at fylkeskommune vil sikre at den bevilgningen de forvalter i all hovedsak tilfaller tiltak som gagnar kultursektoren i sin egen region. Departementet finner derfor ikke grunn til å regulere ytterligere hvor tiltakene eller aktivitetene som får tilskudd skal finne sted.

Andre ledd innebærer også at søkere kan søke andre fylkeskommuner enn den de i hovedsak opererer i. I enkelte tilfeller vil dette være formålstjenlig, for eksempel der en søker har naturlig tilhold eller aktivitet i mer enn ett fylke. Uansett sikrer det et fleksibelt system. Departementet antar at det er lite sannsynlig at svært mange aktører kommer til å søke mange fylker om tilskudd til det samme tiltaket eller aktiviteten. Dersom praksis viser at bestemmelsen bidrar til en unødvendig ressursbruk ved at mange fylkeskommuner

behandler like eller overlappende søknader, vil departementet vurdere å endre bestemmelsen.

Tredje ledd inneholder regler om hva det ikke kan gis tilskudd til.

Tredje ledd bokstav a. slår fast at det ikke kan gis tilskudd til aktiviteter eller tiltak som hovedsakelig innebærer idrett eller friluftsliv. Departementet viser til omtale under høringsnotatet punkt 4.4.

Tredje ledd bokstav b. slår fast at det ikke kan gis tilskudd til kausjon eller annen økonomisk garanti. Bokstav c. slår fast at det ikke kan gis tilskudd til investeringer i tilskuddsmottakers egenkapital, og bokstav d. slår fast at det ikke kan gis tilskudd til renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter. Formålet med bestemmelsene er å sikre at midlene faktisk ender opp i kultursektoren på en måte som gir merkbare utslag i sektoren og/eller for kulturbrukere, jf. formålet med ordningen. Bestemmelsene sikrer også at bevilgningen ikke kan forsvinne i usikre økonomiske disposisjoner. Videre innebærer bestemmelsene at dersom fylkeskommunen for eksempel gir tilskudd til egne institusjoner, må det være til noe konkret, og ikke utelukkende for å styrke økonomien i institusjonene. Bestemmelsen innebærer imidlertid ingen avgrensning mot å gi driftstilskudd.

Fjerde ledd slår fast at fylkeskommunen kan fastsette øvrige tildelingskriterier.

Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.4.

Til § 5

Bestemmelsen regulerer tilskuddsmottakernes bruk av tilskuddet og rapportering.

Første ledd slår fast at tilskuddet skal brukes i tråd med forutsetningene i denne forskrift og fylkeskommunens vedtak om tilskudd. Innholdet i bestemmelsen følger av bakgrunnsretten. Departementet foreslår likevel at den inntas, av praktiske hensyn. Departementet viser til at slike bestemmelser er vanlige i forskrifter om tilskuddsforvaltning. I tillegg kan bestemmelsen forenkle forvalterens jobb med eventuelle tilbakebetalingskrav, fordi det ikke like ofte vil være nødvendig med henvisninger til bakgrunnsretten.

Andre ledd første punktum slår fast at tilskuddsmottaker skal levere en rapport til fylkeskommunen om bruken av tilskuddet. Andre punktum oppstiller krav om at rapporten skal inneholde et regnskap for prosjektet, samt ellers det som er nødvendig for at fylkeskommunen kan gjennomføre kontroll og rapportere videre til Kultur- og likestillingsdepartementet. Departementet er opptatt av at rapporteringsregelen ikke blir unødvendig ressurskrevende for fylkeskommunen eller byrdefull for tilskuddsmottakerne. Samtidig vurderer departementet at rapporteringsregelen er nødvendig. Både for å sikre fylkeskommunen et grunnlag for kontroll med tilskuddet, og for å sikre data for en fremtidig evaluering av måloppnåelse i ordningen. Ordlyden «nødvendig» gir anvisning på at fylkeskommunen kan innhente informasjon som er nødvendige for de formål bestemmelsen oppstiller, og ikke annen informasjon som det kan være «nyttig» for

fylkeskommunen å innhente. Slik informasjonsinnhenting må tilfelle følge av selvstendige rettsgrunnlag.

Tredje ledd slår fast at rapporter for tilskudd over 500.000 kroner skal inneholde regnskap bekreftet av revisor eller autorisert regnskapsfører. Terskelen for slik godkjenning (summen) følger praksis i Kultur- og likestillingsdepartementet. For ordens skyld bemerker departementet at «revisor» skal forstås slik det er definert i revisorloven § 1-2. «Autorisert regnskapsfører» er regnskapsførere som er gitt slik status etter godkjenning av Finanstilsynet på gitte vilkår, jf. regnskapsførerloven § 2-3.

Til § 6

Første ledd slår fast at fylkeskommunen fører kontroll med at tilskuddet er brukt i tråd med forutsetningene, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. En vesentlighetsvurdering innebærer at kontrollen baserer seg på hva det anses som vesentlig å kontrollere, for eksempel basert på tilskuddsbeløpets størrelse. En risikovurdering innebærer at fylkeskommunen kontrollerer tilskuddsmottakere de mener det er særskilt grunn til å følge opp, enten som følge av egendefinerte kriterier, funn i rapporten eller dialog med tilskuddsmottaker, eller som følge av varsler eller lignende. I tillegg bør det etter departementets syn foretas tilfeldige stikkprøvekontroller.

Andre ledd slår fast at tilskuddsmottaker på forespørsel skal gi alle opplysninger som er nødvendige for at fylkeskommunen kan gjennomføre slik kontroll som nevnt i første ledd. Departementet viser til omtale av nødvendighetskriteriet under merknad til utkastet § 5 andre ledd.

Til § 7

Bestemmelsen gir fylkeskommunen hjemmel til å kreve tilbake hele eller deler av tilskuddet dersom tilskuddet er utbetalt i strid med forskriften eller tilskuddet ikke er utbetalt eller benyttet i samsvar med forutsetningene for tildelingen.

Bestemmelsen er en «kan»-regel, slik at forskriften ikke pålegger fylkeskommunen noen plikt til å kreve tilbake tilskudd. Fylkeskommunen vil imidlertid ofte være bundet av bakgrunnsrettens regler om ugyldighet, omgjøring og likebehandling, samt statens økonomiregelverk og statsstøtteregelverket. Det vil derfor ofte finnes føringer for vurderingen av om tilskudd skal kreves tilbake eller ikke.

Til § 8

Bestemmelsen regulerer tilskuddsmottakernes klageadgang, og slår fast at forvaltningslovens alminnelige regler om klage gjelder. Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.5.

Til § 9

Første ledd slår fast at fylkeskommunen skal fastsette de vilkår som er nødvendige for at tilskudd etter denne forskriften kan tildeles i tråd med ordningens formål, jf. § 1, og Stortingets forutsetninger. Bestemmelsen innebærer et krav om at fylkeskommunen skal fastsette vilkår. Det kan altså ikke gis tilskudd med hjemmel i forskriften uten at det

foreligger vilkår. Det er ingen formkrav til vilkårene, utover det som følger av bakgrunnsretten. Det er kun de vilkår som er «nødvendige» for å sørge for at tildelingene er innenfor rammene for formålet, som må fastsettes, men fylkeskommunen kan vurdere å fastsette ytterligere vilkår for tildelingen, jf. blant annet utkastet § 4 fjerde ledd. Det er altså ikke noe krav til omfattende regelverk knyttet til tildelingene. Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.2, 4.3 og 4.4.

Til § 10

Bestemmelsen første punktum slår fast at fylkeskommunene skal lyse ut midler som skal tildeles etter denne forskriften i en eller flere særskilte utlysninger. Andre punktum slår fast at det skal komme tydelig frem at utlysningen gjelder Regionale kulturfond. Hovedformålet med bestemmelsen er å sikre synlighet for ordningen hos dem den er rettet mot. Det stilles ingen formkrav til utlysning, utover det som eventuelt måtte følge av bakgrunnsretten. Departementet viser for øvrig til omtale under høringsnotatet punkt 4.3.

Til § 11

Bestemmelsen slår fast at fylkeskommunen maksimalt kan bruke fem prosent av bevilgningen til å dekke egne administrasjons- og gjennomføringskostnader knyttet til forvaltningen av ordningen. Departementet viser til omtale under høringsnotatet punkt 5.

Til § 12

Første punktum regulerer fylkeskommunens rapporteringsplikt til Kultur- og likestillingsdepartementet, og slår fast at det skal sendes en årlig rapport om «bruken av tilskuddet». Andre punktum regulerer krav til innholdet i rapporten, og slår fast at rapporten skal inneholde en oversikt over tildelingene og en vurdering av hvordan tildelingene har bidratt til å nå formålet med ordningen. Formålet med bestemmelsen er for det første at departementet skal kunne kontrollere at Stortingets bevilgning benyttes i tråd med formålet. Rapporteringsregelen er også nødvendig for å sikre data for en fremtidig evaluering av ordningen. Når det gjelder det nærmere innholdet i rapporten, legger departementet opp til å avklare dette i dialog med fylkeskommunene, med mål om at rapporteringen skal være så lite byrdefull som mulig.

Til § 13

Bestemmelsen slår fast at tilskuddsordninger og tildelinger fra ordninger der frivillig sektor kan motta tilskudd, samt øvrige tildelinger til frivillig sektor skal registreres på tilskudd.no.

Nettsiden tilskudd.no gir oversikt over statlige tilskudd til frivillige organisasjoner, både om tilskuddsordninger, tildelinger og tilskuddsmottakere. Etter bestemmelsen skal fylkeskommunen gi informasjon om tilskudd den har fordelt til frivillige organisasjoner ved å registrere i eller avlevere til tilskudd.no.

Formålet med bestemmelsen er å bidra til formålet med tilskudd.no, som er å sikre både forvaltere og frivillig sektor en helhetlig oversikt over tilskudd som er gitt til frivilligheten. Dette gjør det både enkelt å følge pengestrømmene i frivillig sektor, og er

til hjelp for forvaltere som enkelt kan skaffe seg oversikt over det totale tilskuddsbildet knyttet til en tilskuddsmottaker.

Bestemmelsen gir en plikt til å registrere ordninger som helt eller delvis er rettet mot frivillig sektor, altså ordninger der frivillig sektor kan søke og motta tilskudd. Ordningene skal fortrinnsvis registreres i god tid før søknadsfristen, slik at frivilligheten enkelt kan finne frem til ordningen.

Videre gir bestemmelsen en plikt til å (etterskuddsvis) registrere tildelinger til frivillig sektor og tildelinger fra ordninger hvor frivillig sektor kan motta tilskudd. Dette innebærer at tilskudd til frivilligheten, i eller utenfor ordninger, skal registreres (dersom midlene kommer fra regionale kulturfond). Videre innebærer det at *alle tildelinger* fra ordninger som er helt eller delvis tilgjengelige for frivilligheten skal registreres, uavhengig av om selve tildelingen er gitt til en aktør i frivillig sektor eller ikke. Dette er for å gi en helhetlig oversikt over ordningene. Dersom en ordning ikke er søkbar for frivillig sektor, eller selvstendige tildelinger (utenfor ordninger) gis til en aktør utenfor frivilligheten, skal det ikke registreres.

Fylkeskommunene får tilgang til å registrere ordninger og tildelinger via Altinn. Systemet er moderne og har gode forutsetninger for automatiske dataavleveringer fra andre systemer og programmer. Departementet legger derfor til grunn at bestemmelsen ikke vil påføre fylkeskommunene betydelig ekstraarbeid utover det som følger av rapporteringsplikten og kontroll med tilskuddsmottakerne. Informasjon om hvordan registreringen skal skje er tilgjengelig på tilskudd.no. Kultur- og likestillingsdepartementet kan bistå fylkeskommunene i forbindelse med registreringen ved behov.

Til § 14

Første ledd slår fast at Kultur- og likestillingsdepartementet kan drive kontroll med at fylkeskommunen forvalter ordningen i henhold til forskriften og Stortingets forutsetninger. Det er kun kontroll med de angitte formålene som kan kontrolleres, altså at forvaltningen er i tråd med forskriften og Stortingets forutsetninger. Det legges ikke opp til noen kontroll med saksbehandlingen for øvrig, utover eventuelle klagesaker der departementet er klageinstans, jf. høringsnotatet punkt 4.5. Dette ville vært betenkelig både med hensyn til det kommunale selvstyret og forvaltningslovens regler om klage og omgjøring.

Andre ledd pålegger fylkeskommunen en plikt til å innhente og oversende til departementet all informasjon som er nødvendig for at departementet kan drive kontroll. På tross av ordlyden «all informasjon», er det tale om en avgrenset hjemmel. For det første setter det begrensninger på hvilken informasjon som kan innhentes at departementet bare kan kontrollere at forvaltningen av ordningen er i tråd med forskriften og Stortingets forutsetninger, jf. merknad til første ledd. For det andre gjelder det som er skrevet om nødvendighetskriteriet i merknad til § 5 andre ledd også her. Heller ikke departementet har hjemmel til å innhente informasjon som er «nyttig å ha». Informasjonen må være nødvendig for å drive kontroll. Ordlyden «all informasjon» sikter til at det ikke er noen

begrensninger i hva slags type eller omfang av informasjon fylkeskommunen skal oversende, dersom den er nødvendig for å drive kontroll. Departementet legger til grunn at slike kontroller sjeldent vil være nødvendig, med tanke på at det uansett skal leveres en årlig rapport om bruken av tilskuddet, jf. utkastet § 12. For øvrig vil det være i departementets og fylkeskommunenes felles interesse at eventuelle kontroller blir så lite administrativt byrdefulle som mulig.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å kreve tilbake hele eller deler av Stortingets bevilgning til fylkeskommunen dersom bevilgningen ikke er brukt i tråd med forskriften eller Stortingets forutsetninger. Bestemmelsen er en «kan»-regel, men det som er skrevet om bakgrunnsretten i merknad til utkastet § 7 gjelder tilsvarende.

Til § 15

Bestemmelse om ikrafttredelse. Departementet bemerker at det er for tidlig å anslå når forskriften vil tre i kraft.

7 Utkast til forskrift om Regionale kulturfond

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Tilskuddsordningen Regionale kulturfond skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, forsterke lokal og regional kulturfrivillighet og bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.

§ 2. Forvaltning

Ordningen forvaltes av den enkelte fylkeskommune, på bakgrunn av Stortingets bevilgning. Flere fylkeskommuner kan samarbeide om forvaltningen.

Fylkeskommunen kan øke ordningens ramme utover Stortingets bevilgning ved å bevilge egne midler til ordningen.

Kapittel II: Bestemmelser om tilskuddsmottakere, tildeling, kontroll og klage

§ 3. Hvem som kan motta tilskudd

Aktører som er registrert i Enhetsregisteret og som har sin hovedvirksomhet i Norge, kan motta tilskudd.

Fylkeskommunen kan fastsette ytterligere vilkår om hvem som kan motta tilskudd.

§ 4. Tildelingskriterier

Tildelinger etter denne forskriften skal gis innenfor rammene av formålet med ordningen, jf. § 1.

Det kan gis tilskudd til tiltak og aktiviteter i hele Norge.

Det kan ikke gis tilskudd til

- a. aktiviteter eller tiltak som hovedsakelig innebærer idrett eller friluftsliv,
- b. kausjon eller annen økonomisk garanti,
- c. investeringer i tilskuddsmottakers egenkapital,
- d. renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter.

Fylkeskommunen kan fastsette øvrige tildelingskriterier.

§ 5. Bruken av tilskuddet og rapportering

Tilskuddet skal brukes i tråd med forutsetningene i denne forskrift og fylkeskommunens vedtak om tilskudd.

Tilskuddsmottaker skal levere en rapport om bruken av tilskuddet til fylkeskommunen. Rapporten skal inneholde regnskap for prosjektet, samt ellers det som er nødvendig for at fylkeskommunen kan gjennomføre kontroll etter § 7 og oppfylle rapporteringsforpliktelsen etter § 12.

Rapporter for tilskudd over 500 000 kroner skal inneholde regnskap bekreftet av revisor eller autorisert regnskapsfører.

§ 6. Kontroll

Fylkeskommunen fører kontroll med at tilskuddet er brukt i tråd med forutsetningene, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Tilskuddsmottaker skal på forespørsel gi alle opplysninger som er nødvendige for at fylkeskommunen kan gjennomføre slik kontroll som nevnt i første ledd.

§ 7. Bortfall av tilskudd og tilbakebetaling

Dersom det er utbetalt tilskudd i strid med denne forskriften, eller tilskuddet ikke er utbetalt eller benyttet i samsvar med forutsetningene for tildelingen, kan fylkeskommunen kreve hele eller deler av tilskuddet tilbake.

§ 8. Klage

Enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen etter denne forskriften kan påklages i henhold til forvaltningsloven § 28 andre ledd.

Kapittel III: Bestemmelser om fylkeskommunenes forvaltning

§ 9. *Grunnlag for tildeling av tilskudd*

Fylkeskommunen skal fastsette de vilkår for tildeling som er nødvendige for at tilskudd etter denne forskriften tildeles i tråd med ordningens formål, jf. § 1, og Stortingets forutsetninger.

§ 10. *Utllysning*

Fylkeskommunene skal lyse ut midler som skal tildeles etter denne forskriften i en eller flere særskilte utlysninger. Det skal fremkomme tydelig at utlysningen gjelder Regionale kulturfond.

§ 11. *Fylkeskommunenes administrasjonskostnader*

Fylkeskommunen kan bruke inntil fem prosent av bevilgningen til å dekke egne administrasjons- og gjennomføringskostnader knyttet til forvaltningen av ordningen.

§ 12. *Fylkeskommunenes rapportering*

Fylkeskommunen skal levere en årlig rapport til Kultur- og likestillingsdepartementet om bruken av bevilgningen. Rapporten skal inneholde en oversikt over tildelingene og en vurdering av hvordan tildelingene har bidratt til å nå formålet med ordningen jf. § 1.

§ 13. *Tilskudd.no*

Tilskuddsordninger og tildelinger fra ordninger der frivillig sektor kan motta tilskudd, samt øvrige tildelinger til frivillig sektor, skal registreres på tilskudd.no.

§ 14. *Kontroll med fylkeskommunene og tilbakeføring av midler*

Kultur- og likestillingsdepartementet kan drive kontroll med at fylkeskommunen forvalter ordningen i henhold til forskriften og Stortingets forutsetninger.

Fylkeskommunen skal på forespørsel innhente og oversende alle dokumenter som er nødvendig for at departementet kan føre kontroll etter første ledd.

Dersom bevilgningen ikke er forvaltet i tråd med forskriften eller Stortingets forutsetninger, kan hele eller deler av bevilgningen til fylkeskommunen kreves tilbakeført.

Kapittel IV. Sluttbestemmelser

§ 15. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft xx.xx.xxxx

